

กระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

นายจักรพงษ์ นิ่มตรง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1124-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ADMINISTRATIVE PROCESS OF COMPUTER TECHNOLOGY IN ELEMENTARY SCHOOLS IN
THE BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION SEVEN

MR CHAKRAPHONG NIMTRONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1124-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนประถมศึกษา
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

โดย

นายจักรพงษ์ นิ่มตรง

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยนเรศวรรับเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

จักรพงษ์ นิ่มตรง : กระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 (THE ADMINISTRATIVE PROCESS OF COMPUTER TECHNOLOGY IN ELEMENTARY SCHOOLS IN THE BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION SEVEN) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล, 164 หน้า. ISBN 974-03-1124-5

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 7 กรอบการวิจัยที่ใช้คือ กรอบแนวคิดกระบวนการบริหาร 7 ด้านของ Gulick (1937) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 806 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวางแผน—แผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนส่วนใหญ่และมีการปฏิบัติการเป็นขั้นตอนทุกชั้น
2. การจัดองค์การ—มีบางโรงเรียนที่จัดหน่วยงานย่อยในการบริหารงานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการติดต่อสื่อสารที่ใช้กันมากที่สุดคือการจัดประชุม
3. การบริหารงานบุคคล—โรงเรียนส่วนใหญ่สรรหาบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จากบุคลากรที่มีอยู่ในโรงเรียนแล้วและพิจารณาจากความรู้ความสามารถพิเศษในด้านนี้เป็นเกณฑ์
4. การอำนวยการ—การตัดสินใจในงานด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำโดยผู้บริหารโดยใช้ความคิดเห็นความมีส่วนร่วมของบุคลากรอื่นเป็นเกณฑ์
5. การประสานงาน—มีการประสานงานทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นไปในเรื่องทางวิชาการ
6. การรายงาน—มีการใช้วิธีการรายงานทั้งแบบโดยตรงและโดยอ้อม
7. การงบประมาณ—โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการจัดหารายได้พิเศษสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การใช้งบประมาณเป็นไปตามความจำเป็นจริง

การวิจัยนี้พบปัญหาบางประการในเรื่องการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรและการงบประมาณ โรงเรียนส่วนใหญ่มีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะจัดให้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพราะแต่ละคนก็มีภาระหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว บุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้ก็หายาก ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งคือเรื่องการจัดงบประมาณ

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
 สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2544.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4383665427 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : ADMINISTRATIVE PROCESS / ELEMENTARY SCHOOL / THE BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT / EDUCATION REGION SEVEN

CHAKRAPHONG NIMTRONG : THE ADMINISTRATIVE PROCESS OF COMPUTER TECHNOLOGY IN ELEMENTARY SCHOOLS IN THE BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION SEVEN. THESIS ADVISOR : PONGSIN CHUWATTANAKUL, Ph.D. 164 pp. ISBN 974-03-1124-5

The purposes of research was to study the administrative process of computer technology in elementary schools in the Basic Education Opportunity Project under the Office of the National Primary Education Commission, education region seven. The theoretical framework was a 7 aspects of management by Gulick (1937). The population of this study was 806 elementary schools. The instruments used for collecting data were questionnaires. The data were analyzed by frequency and percentage.

Research findings were as follows:

1. Planning, the computer technology plan was part of the school operational plan for most schools and mostly done in every steps of planning.
2. Organizing, only some schools assigned a sub unit to do the computer technology operational tasks and the communication most used was regular meeting.
3. Staffing, most schools selected a person responsible for the computer technology task from the existing staff and one was selected according to his/her expertise in this area.
4. Directing, decision-making was done by the administrator however usually involved others.
5. Co-ordinating, co-ordinating was done both within and out of the schools, mostly in the academic area.
6. Reporting, direct and indirect methods of reporting were used.
7. Budgeting, most schools did not do fund-raising in any kind to support the operational of school computer technology, the budget was utilized upon its needs.

Some problems under the computer technology administration were found -- mostly in staffing and budgeting. Most schools had not enough personnel to do the computer technology tasks since each of them were loaded with their routine jobs. A person with knowledge in this field was rare to find. Another important problem was the lack of budget.

Department.....Educational Administration..... Student's signature.....

Field Study.....Educational Administration..... Advisor's signature.....

Academic year.....2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดีเนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดา และพี่ชาย
ขอขอบคุณสำหรับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดีจากอาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒน์กุล อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์กอบกุล พฤกษ์วัน อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง และดร.ชฎามาศ ชูวะเศรษฐกุล ในฐานะ
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัย
ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ในการให้
ข้อมูลด้านต่างๆ
ขอขอบคุณผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

จักรพงษ์ นิมตรง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 การบริหารการศึกษา.....	9
1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา.....	9
1.2 ขอบข่ายงานบริหารการศึกษา.....	10
1.3 การบวนการบริหารการศึกษา.....	12
ตอนที่ 2 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	30
2.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์.....	30
2.2 ความหมายของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	31
ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	33
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	48
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างเครื่องมือ.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ตอนที่ 2 สภาพกระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	58
ตอนที่ 3 ปัญหากระบวนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	103
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผลการวิจัย.....	123
ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย.....	131
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	132
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	136
ประวัติผู้วิจัย.....	164

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามจังหวัด.....	49
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามอำเภอ.....	49
3	เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
4	เกี่ยวกับการบรรจุแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในแผนประเภทต่างๆ.....	58
5	เกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	59
6	เกี่ยวกับการดำเนินการขั้นเตรียมการวางแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	60
7	เกี่ยวกับหลักในการพิจารณาการวางแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	61
8	เกี่ยวกับการดำเนินการขั้นการตามแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	62
9	เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	63
10	เกี่ยวกับการจัดหน่วยงานย่อยหรือหน่วยงานเฉพาะเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	64
11	เกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานย่อยหรือ หน่วยงานเฉพาะ.....	65
12	เกี่ยวกับบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยตรง.....	66
13	เกี่ยวกับการมอบหมายบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในกรณีที่ไม่มีการรับผิดชอบโดยตรง.....	67
14	เกี่ยวกับวิธีการสื่อสารที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	68
15	เกี่ยวกับวิธีการของผู้บริหารติดต่อสื่อสารเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	69
16	เกี่ยวกับวิธีการของผู้ปฏิบัติงานติดต่อสื่อสารเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	70
17	เกี่ยวกับการสรรหาบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	71
18	เกี่ยวกับเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรที่ดูแลเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในกรณีที่ไม่มีการรับผิดชอบโดยตรง.....	72
19	เกี่ยวกับการวางแผนโครงการ/แผนงานพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	73
20	เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	74
21	เกี่ยวกับแหล่งของการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์.....	75
22	เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	76
23	เกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	77
24	เกี่ยวกับวิธีการตัดสินใจของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	78
25	เกี่ยวกับหลักการตัดสินใจที่ผู้บริหารใช้เพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	79
26	เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้บริหารใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	เกี่ยวกับวิธีการสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	81
28	เกี่ยวกับวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการติดตามความเข้าใจคำสั่งของผู้ปฏิบัติงาน ก่อนการปฏิบัติงาน.....	82
29	เกี่ยวกับวิธีการติดตามว่าผู้ปฏิบัติงานได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านข้อมูลต่างๆ ทั้งก่อนและระหว่างการปฏิบัติงาน.....	83
30	เกี่ยวกับการดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก.....	84
31	เกี่ยวกับวิธีการที่ผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบใช้ในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก.....	85
32	เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานติดต่อประสานงานภายในโรงเรียน.....	86
33	เกี่ยวกับวิธีการทำความเข้าใจในการประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์.....	87
34	เกี่ยวกับแนวทางการประสานงานภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์.....	88
35	เกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในด้านต่างๆ.....	89
36	เกี่ยวกับการแจ้งผลการปฏิบัติงาน.....	90
37	เกี่ยวกับวิธีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้บุคคลต่างๆ ทราบ.....	91
38	เกี่ยวกับระบบรายงานผลและควบคุมกำกับงานในการปฏิบัติงาน/โครงการ.....	92
39	เกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการควบคุม กำกับ ติดตามผลการบริหารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์.....	93
40	เกี่ยวกับลักษณะการรายงานผล.....	94
41	เกี่ยวกับวิธีการรายงานผล.....	95
42	เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการรายงานผล.....	96
43	เกี่ยวกับการหารายได้พิเศษเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	97
44	เกี่ยวกับวิธีในการตั้งงบประมาณในส่วนของการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	98
45	เกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	99
46	เกี่ยวกับผู้จัดทำบัญชีการรับ-จ่ายในส่วนงบประมาณการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	100
47	เกี่ยวกับการจัดวางตัวบุคลากรในการทำบัญชีการรับ-จ่าย.....	101
48	เกี่ยวกับวิธีการควบคุมการเงินของโรงเรียน.....	102
49	เกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	103
50	เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานตามแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	104
51	เกี่ยวกับปัญหาในการประเมินผลแผนการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
52	เกี่ยวกับปัญหาในการจัดหน่วยงานย่อยหรือหน่วยงานเฉพาะเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	106
53	เกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	107
54	เกี่ยวกับปัญหาของบุคลากรในการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	108
55	เกี่ยวกับปัญหาในการสนับสนุนบุคลากรเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	109
56	เกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	110
57	เกี่ยวกับปัญหาการสั่งการเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	111
58	เกี่ยวกับปัญหาการประสานงานภายในเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	112
59	เกี่ยวกับปัญหาการประสานงานภายนอกเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	113
60	เกี่ยวกับปัญหาการรายงานเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	114
61	เกี่ยวกับปัญหาทางงบประมาณเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	115
62	เกี่ยวกับปัญหาการจัดทำบัญชีรายรับ-จ่ายเพื่อการบริหารเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์.....	116